

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Băbălău)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, D. Dulghieru, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

29 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Natalia Chistruga, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă și de Marcel Chistruga,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Chistruga împotriva lui Marcel Chistruga cu privire la partajul averii și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 septembrie 2019, Natalia Chistruga a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Marcel Chistruga, solicitând partajarea averii devălmașe, prin dispunerea vânzării automobilelor de model „Opel Vectra”, cu număr de înmatriculare XXXXX și de model „Honda CRV”, anul 2013, cu număr de înmatriculare XXXXX, la licitație, sub controlul unui executor judecătoresc, iar prețul obținut să fie împărțit în părți egale, a câte 50%, încasarea pensiei de întreținere în mărime de 2000 de lei lunar, până la atingerea vârstei de trei ani de către fiica XXXXX Chistruga, născută la XXXXX.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la data de 16 iulie 2005, la Oficiul Stare Civilă Buiucani, mun. Chișinău a înregistrat căsătoria cu Marcel Chistruga. Prin hotărârea din 11 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, căsătoria a fost desfăcută.

Totodată, a menționat că, în perioada căsătoriei au adunat avere devălmașă, în special, au fost cumpărate două automobile de model „Opel Vectra”, anul 1996, cu număr de înmatriculare XXXXX și de model „Honda CRV”, anul 2013, cu număr de înmatriculare XXXXX, înmatriculate corespunzător pe numele lui Marcel Chistruga. Aceste automobile urmează a fi partajate între ea și pârât, prin dispunerea vânzării lor la licitație, sub controlul unui executor judecătoresc, iar prețul obținut urmează a fi împărțit între ei, în părți egale. Această soluție este doar una posibilă, deoarece nu pot găsi un compromis și o soluție amiabilă în sensul abordat.

Reclamanta a precizat referitor la pretenția de încasare a pensiei de întreținere, precum că, nu este angajată în câmpul muncii, este implicată în îngrijirea copilului de vârstă fragedă. Astfel, o pensie de întreținere poate fi încasată, atât timp cât pârâtul lucrează și își permite plata pretinsă.

Prin încheierea protocolară din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul incident depus de către Marcel Chistruga ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Chistruga și s-a dispus încetarea proprietății comune în devălmășie asupra autoturismelor de model „Opel Vectra” anul producerii 1996, număr de înmatriculare XXXXX, precum și automobilului de model „Honda CRV” anul producerii 2013, număr de înmatriculare XXXXX, în cote părți egale, a câte ½ cota parte fiecareia; s-a dispus vânzarea autoturismelor de model „Opel Vectra” anul producerii 1996, număr de înmatriculare XXXXX, precum și automobilului de model „Honda CRV” anul producerii 2013, număr de înmatriculare XXXXX, la licitație, sub controlul executorului judecătoresc, cu distribuirea în mod egal a prețului, câte ½ cota parte din valoarea bunului fiecareia; s-a respins ca neîntemeiată acțiunea privind încasarea pensiei de întreținere înaintată de către Natalia Chistruga împotriva lui Marcel Chistruga; s-a încasat de la Marcel Chistruga în beneficiul Nataliei Chistruga cheltuielile judiciare, privind plata asistenței juridice în mărime de 4000 de lei, precum și s-a încasat de la Natalia Chistruga în beneficiul lui Marcel Chistruga a cheltuielilor judiciare privind plata asistenței juridice în mărime de 4000 lei, proporțional acțiunii admise; s-a încasat de la pârât în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 300 de lei.

Prin decizia din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarant de Natalia Chistruga și s-a menținut hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a accentuat faptul că, deși, apelanta a prezentat certificatul nr. 2019/93/13581 din 19.09.2019 care atestă că Chistruga Natalia beneficiază de o indemnizație lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, începând cu 07.11.2017 pentru copilul Chistruga XXXXX a.n. XXXXX, în cuantum de 1948,96 de lei, prin care ultima pretinde că nu este angajată în câmpul muncii, acest înscris se combate prin înscrisurile prezentate de către Chistruga Marcel, și anume, actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt nr. 02 din 29.01.2020 întocmit de executorul judecătoresc Pașa Nicolae (f.d.29), precum și planșele fotografice în acest sens, care atestă activitatea de muncă a Nataliei Chistruga în cadrul companiei SRL „Art Flame” în calitate de manager, iar Chistruga Natalia nu a prezentat înscrisuri care să ateste contrariul și anume lipsa vreunui venit sau existența unui venit suficient.

Potrivit certificatului Centrului de Dezvoltare „Sun Kids” din 29 ianuarie 2020 rezultă că copilul minor Chistruga XXXXX, a.n. XXXXX a frecventat Centrul de Dezvoltare „Sun Kids” începând cu luna iulie 2019, până în luna ianuarie 2020 (f.d.45), ceea ce confirmă și faptul că reclamanta/apelanta Chistruga Natalia era în posibilitate de a activa în perioada dată și de a beneficia și de un venit, având la dispoziție un program liber în perioada cât copilul se afla la grădiniță.

Instanța de apel a mai evidențiat și faptul că prin hotărârea judecătorei Chișinău din 11.03.2019, intimatul Chistruga Marcel a fost obligat să achite pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 12000 de lei lunar, iar încasarea suplimentar a sumei de 2000 de lei lunar și pentru întreținerea fostei soții, în condițiile concrete ale speței date, necesită a fi probată prin faptul că la moment intimatul are posibilitate reală de a plăti această sumă, iar atare probe la dosar lipsesc.

Ținând cont de cele menționate, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a concluzionat că apelanta nu întrunește condițiile legale necesare pentru a pretinde încasarea pensiei de întreținere prevăzute de art. 82 alin. (3) din Codul familiei, fiind stabilit că pe lângă indemnizația privind îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, ultima are un venit propriu suficient pentru întreținere, iar circumstanțe, probe, dovezi precum și informații care să ateste contrariul, apelanta nu a prezentat.

Prin urmare, prima instanță temeinic și legal a respins pretenția apelantei cu privire la încasarea pensiei de întreținere a fostului soț, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după nașterea acestuia.

La 07 iulie 2021, prin intermediul poștei (f.d.184), Natalia Chistruga, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi decizii de admiterea integrală a acțiunii, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, drept urmare a unor interpretări eronate a prevederilor art. 82 alin. (3) Codul familiei, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că, intimatul/pârât nu poate fi obligat la plățile pretinse, deoarece el nu întrunește condițiile legale.

De fapt, având în vedere esența art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, aceste prevederi legale nici nu au fost aplicate corespunzător, ca urmare unor denaturări factologice relevante și pertinente.

Cu referire la constatarea precum că intimatul Marcel Chistruga nu a negat faptul că, 1/3 din veniturile sale este mai mare decât suma de 12000 de lei, reținută de instanțele de judecată în hotărârea din 11 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 12 august 2020 a Curții Supreme de Justiție, recurenta a notat că, anume această constatare a fost parte a motivației judiciare, prin care Marcel Chistruga a fost scutit de plata pensiei în mărime de 1/3 din veniturile sale. În acest caz litigios, nimeni nu a probat contrariul, dar nici nu a explicat de ce nu se aplică la caz art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, precum și nici nu a invocat că de la soluționarea litigiului de divorț până la înaintarea acțiunii în cauză, situația lui Marcel Chistruga s-ar fi înrăutățit. Cert este că, în acest caz, Marcel Chistruga își permite material onorarea obligațiilor descrise de art. 82 și art. 83 Codul familiei.

De asemenea, a susținut că, aprecierea probelor a fost arbitrară. Instanțele au reținut că, faptului angajării sale în câmpul muncii, la SRL „Art Flame” se confirmă prin actul de constatare a faptului din 29 ianuarie 2020, semnat de executorul judecătoresc Pașa Nicolae. Acestea nu se mai confirmă prin nimic legal. Nu s-a luat în considerare certificatele/extrasele de la CNAS și SFS despre lipsa de venituri și faptul neangajării sale în câmpul muncii, alături de esența legală a Codului Muncii, care clar determină care sunt actele legale care confirmă stabilirea raporturilor de muncă dintre angajator și angajat, cu efectele corespunzătoare.

La 15 iulie 2021, prin intermediul poștei (f.d.200) și la 16 iulie 2021, prin intermediul poștei (f.d.215), Marcel Chistruga a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a încheierii protocolare de restituire a apelului incident, examinarea apelului incident, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii de partaj și vânzării la licitație și în această parte de

pronunțat o nouă hotărâre de respingere a acțiunii; restituirea după caz a pricinii Curții de Apel Chișinău pentru judecarea apelului incident împreună cu cel principal.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Maniera în care instanța de apel a interpretat și aplicat norma de la art. 362¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, este de natură să aducă atingere gravă dreptului de liber acces la justiție, în condițiile în care i s-a impus realizarea unei condiții imposibil de realizat, în temeiul unei norme inaplicabile speței.

La caz, instanța de apel, urma să primească apelul incident spre examinare, pentru simplul fapt că, în termenul stabilit de instanță pentru depunerea referinței, încheierea privind restituirea apelului inițial nu producea efecte juridice, fiind recurată la Curtea Supremă de Justiție.

Instanța de apel urma să țină cont și de faptul că, legiuitorul a instituit posibilitatea depunerii apelului incident doar atunci când apelantul în general nu și-a exercitat dreptul de atac împotriva hotărârii.

Și doar dacă apelantul nu a depus apel incident cel târziu odată cu referința, atunci decade din acest drept.

De asemenea, a opinat că, partajarea banilor primiți în urma licitației, este o consecință post-factum a partajului. Iar înainte de a purcede la înstrăinarea bunurilor, în mod obligatoriu urmează a fi stabilite cotele-părți, pentru ca fiecare parte să cunoască ce parte din bunuri îi revine.

Comparând ce a dispus instanța, cu ce a cerut partea, a sesizat că, Natalia Chistruga nu a solicitat instanței să fie încetată proprietatea comună în devălmășie și nici să fie stabilite cotele-părți, a solicitat doar să fie partajată averea devălmășă. Cu atât mai mult, o concretizare în acest sens nu a fost făcută nici pe durata judecării cauzei. Codul de Procedură Civilă este imperativ și cere judecătorului să se pronunțe asupra a tot ceea ce s-a cerut, fără a depăși limitele cererii de chemare în judecată, exact așa cum a fost formulată de reclamant. La caz, se atestă încălcarea principiului disponibilității, în condițiile în care, instanța a încetat proprietatea comună în devălmășie a soților și a stabilit cotele-părți, fără ca reclamanta să îi ceară. Încălcarea acestui principiu imperativ, lezează grav dreptul la un proces echitabil și o instanță imparțială așa cum impune standardele art. 6 CEDO, deschizând astfel, calea procesuală a apelului, în vederea restabilirii dreptului încălcat.

Or, judecând acțiunea de partaj prin vânzarea bunurilor la licitație, instanța de fond era obligată, în primul rând să verifice dacă o asemenea formulă de partaj este aplicabilă. Iar art. 561 alin. (3) lit. b) Cod civil) prevede că, partajul prin vânzare la licitație se aplică doar dacă: A) între părți există un litigiu referitor la vânzarea bunului; B) nici unul dintre coproprietari nu a cerut atribuirea întregului bun, sau C) dacă cererea nu poate fi satisfăcută.

Cu alte cuvinte, legiuitorul a instituit posibilitatea vânzării bunurilor la licitație, ca măsură alternativă, pentru a evita situațiile de impas, în care, pe de o parte bunul care urmează a fi partajat este indivizibil, iar pe de altă parte, nici una dintre părți nu dorește ca bunul să-i fie atribuit integral, în schimbul unei sulțe.

Cu referire la recursul declarat împotriva încheierii protocolare din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău de restituire a apelului incident depus de Marcel Chistruga, Completul menționează că, în temeiul art. 362¹ Cod de procedură civilă coroborat cu art. 369 Cod de procedură civilă încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs în condițiile art.425 Cod de procedură civilă. Or, la caz, recursul împotriva încheierii protocolare din 21 aprilie 2021 a

Curții de Apel Chișinău a fost depus la 15 iulie 2021, prin intermediul poștei (f.d.200).

Copia recursurilor declarate au fost expediate în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 23 iulie 2021 (f.d.219) și au fost recepționate la data de 09 august 2021 și 13 august 2021, conform avizelor de recepție (f.d.221-222).

La 01 septembrie 2021, Marcel Chistruga, reprezentat de avocatul Aurelia Bagrin, a depus referință la cererea de recurs formulată de Natalia Chistruga, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 21 aprilie 2021.

Natalia Chistruga, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă, a depus cerere de recurs la 07 iulie 2021, prin intermediul poștei (f.d.184), iar Marcel Chistruga -la 15 iulie 2021, prin intermediul poștei (f.d.200) și la 16 iulie 2021, prin intermediul poștei (f.d.215).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces prin intermediul poștei electronice la 17 mai 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.177). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Natalia Chistruga, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă și de Marcel Chistruga, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Natalia Chistruga, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă și de Marcel Chistruga, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Natalia Chistruga, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă și de Marcel Chistruga.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Natalia Chistruga, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă și de Marcel Chistruga împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat